

CBE/XXXX
Zaaknummer 23.173

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de EUR, verder te noemen: het College, heeft op 7 december 2023 uitspraak gedaan in het beroep van

XXXXX, hierna: appelland,

gericht tegen

het besluit van de examencommissie van de Erasmus School of Management (hierna: verweerder) van 30 augustus 2023 waarbij de masterscriptie van appelland ongeldig is verklaard (hierna: het bestreden besluit). Aangezien het hier een herkansing betrof, dient appelland het scriptietraject opnieuw te volgen.

1. Feiten en procesverloop

- 1.1 Appelland heeft op 14 februari 2023 zijn voorstel voor de scriptie BIM ingediend. Dit voorstel is op 20 februari 2023 afgekeurd. Op 3 april 2023 heeft appelland een nieuwe versie ingediend, het (herkansings)voorstel, Dit voorstel is op 10 april 2023 goedgekeurd. Op 19 juni 2023 heeft appelland de scriptie ingediend die op 23 juni 2023 werd afgekeurd. Op 15 augustus 2023 is een nieuwe versie (herkansing) ingediend.
- 1.2 Op 21 augustus 2023 meldt de co-reader verweerder dat hij fake-referenties heeft aangetroffen in de scriptie. Op 22 augustus 2023 is er een emailwisseling tussen de coach en appelland. Eerst meldt hij dat hij fake-referenties heeft aangetroffen en verzoekt hij een gecorrigeerde lijst met referenties in te dienen. Iets later meldt hij appelland dat de zaak ernstiger is en dat de kwestie ook bij verweerder gemeld wordt. Appelland geeft vervolgens aan dat de bronnen niet meer beschikbaar zijn of verkeerd geciteerd. Later die dag vraagt de coach nogmaals om een nieuwe referentielijst die appelland op 23 augustus 2023 toezendt. Op 24 augustus concludeert de coach dat appelland 8 publicaties heeft toegevoegd aan zijn referentielijst en ook zijn referenties in de tekst heeft aangepast. Op 24 augustus 2023 vindt de co-reader nog twee fake-referenties.
- 1.3 Op 29 augustus 2023 is appelland door verweerder in aanwezigheid van de co-reader gehoord naar aanleiding van de melding en komt ter sprake dat appelland wordt verdacht van het gebruiken van AI. Appelland blijft bij zijn stelling dat er sprake is van verdwenen bronnen of foutief geciteerde bronnen. Het betoog van appelland overtuigt verweerder niet, zodat het bestreden besluit op 30 augustus 2023 aan appelland wordt gezonden.
- 1.4 Op 3 en 11 september 2023 stelt appelland verweerder nog een aantal vragen, die op 19 september 2023 worden beantwoord. Appelland dient op 3 oktober 2023 beroep in tegen het bestreden besluit. Op 16 oktober 2023 vindt een schikkingsgesprek plaats. Een schikking wordt niet bereikt.
- 1.5 Op 23 oktober 2023 dient verweerder een verweerschrift met bijlagen in. Op 2 december 2023 dient appelland een reactie in op het verweerschrift.

1.6 Het beroep is behandeld op de hoorzitting van het CBE op 7 december 2023. Appellant is verschenen evenals, namens verweerder, XXXXX en XXXXX.

2. Standpunten partijen

2.1 Appellant kan zich niet verenigen met het bestreden besluit en voert, samengevat, het volgende aan:

- het is juist dat sommige van de gebruikte bronnen niet meer te vinden zijn en daarom niet meer verifieerbaar zijn, maar in april 2023 waren de gebruikte bronnen wel beschikbaar. Het is onredelijk dit als fraude te bestempelen omdat appellant geen controle heeft over de beschikbaarheid van bronnen nadat hij zijn werk heeft ingeleverd;
- appellant is benadeeld nu hij niet eerder, na het eerste inlevermoment (juni) maar pas geruime tijd later, na het tweede inlevermoment (augustus) op de hoogte is gebracht dat bronnen niet verifieerbaar zijn. Appellant meent dat al bij het eerdere aanlevermoment de bronnen aan de orde hadden moeten worden gesteld;
- appellant is niet op de hoogte gesteld van de specifieke aantijgingen voordat hij is gehoord (29 augustus 2023) en heeft geen gelegenheid gehad om mijn standpunt volledig uiteen te zetten voordat de beslissing werd genomen. Bij dit gesprek is ook niet het advies van de co-reader besproken om wel goedkeuring te verlenen om door te gaan naar de verdediging, mits de bronnenlijst zou worden bijgewerkt;
- appellant wijst op het verschil tussen het opnemen van citaten of onverifieerbare bronnen en doelbewust vervalsen van informatie en acht het besluit in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur nu er ook andere oorzaken aan te wijzen zijn waarom de bronnen niet meer verifieerbaar zijn;
- appellant geeft aan dat het besluit disproportioneel is, nu er slechts enkele bronnen niet verifieerbaar zijn. Andere, betrouwbare bronnen bevestigen ook zijn literatuuronderzoek. Bovendien is een groot deel van het werk kwalitatief onderzoek, dat hierdoor niet beïnvloed wordt;
- het bestreden besluit heeft ook vergaande gevolgen met betrekking tot het halen van zijn *judicium cum laude* en daarmee voor zijn verdere carrière. Appellant wijst op zijn voorgaande 'goede staat van dienst'. Hij is daarbij heel behulpzaam geweest in het onderzoek en heeft zelfs zelf bronnen aangewezen die niet verifieerbaar bleken, en verzoekt deze omstandigheden mee te wegen bij het vaststellen van de sanctiemaat.

2.2 Verweerder handhaaft zijn besluit en voert hiertoe, samengevat, het volgende aan:

- verweerder heeft de taak om de kwaliteit van de examens te borgen. Nadat verweerder de melding had ontvangen heeft hij een onderzoek ingesteld, hij heeft hierbij zijn eigen verantwoordelijkheid;
- fraude bij een masterscriptie wordt zwaarder aangerekend omdat het gevorderde studenten betreft die zich meer bewust dienen te zijn van de ernst van plagiaat en fraude, in casu onjuiste/fake referenties. Iedere vorm van fraude bij een masterscriptie wordt als ernstig beoordeeld;
- appellant erkent dat een aantal bronnen niet juist zijn. De verklaring die appellant heeft gegeven voor de onjuiste bronvermelding - dat bronnen zijn verdwenen dan wel foutief zijn geciteerd - overtuigt verweerder niet, zie ook de lijst met referenties die op 29 augustus met appellant is besproken;
- de uitnodiging voor het fraudegesprek op 29 augustus 2023 bevatte ook de mailcorrespondentie en de lijst van foutieve/fake bronnen zodat appellant op de hoogte was van hetgeen besproken ging worden en appellant voorbereid kon zijn op het gesprek;

- verweerder is van mening dat de beslissing niet disproportioneel is. De onjuiste bronvermelding gaat over meer dan een enkele verschrijving. En, hierdoor kan de examiner niet de kennis en kunde van het eigen werk van appellant beoordelen;
- verweerder heeft als taak de kwaliteit van de examens te borgen. Er moet sprake zijn van een eigen werk. In geval van fraude is dit niet aan de orde, omdat er dan geen sprake meer is van volledig eigen werk. Onjuist refereren is een vorm van fraude. Dat appellant niet opzettelijk heeft gefraudeerd, maakt dat niet anders;
- de sanctie leidt niet tot studievertraging, omdat appellant dit academisch jaar nog een elective van de Master BIM wil doen, en ook de beide masters van de faculteit ESL en de Bachelor Filosofie;
- dat de inhoud van de thesis van voldoende kwaliteit is, is niet bekend omdat aan de thesis geen cijfer is toegekend en moet ook gezien worden in relatie tot de foutieve/fake referenties;
- het judicium cum laude wordt alleen toegekend aan studenten met een gemiddeld cijfer van >8,25 en de thesis met een >8, waarbij niet meer dan 2 resits zijn geweest, de thesis proposal uitgezonderd. Het is thans ook niet bekend of appellant überhaupt hiervoor in aanmerking zou zijn gekomen.

3. Verslag ter zitting d.d. 7 december 2023

- 3.1 Desgevraagd geeft appellant ter zitting aan dat voor hem het belangrijkste met name is rechtvaardigheid en proportionaliteit. Verweerder en hij zijn het erover eens dat er wat dingen zijn misgegaan. Maar de sanctie is disproportioneel. Hij moet nog meerdere scripties schrijven dit jaar en ervaart een enorme studielast. Er zijn twee gesprekken gevoerd. Student voelde zich tijdens het eerste gesprek niet gehoord. Het tweede gesprek vond hij echt beter. Er zijn inhoudelijke meningsverschillen, maar voor het eerst wordt dan een inhoudelijk gesprek gevoerd. Verweerder verwijt hem ten onrechte dat hij niet bestaande bronnen heeft gefabriceerd. Hij kan niet aannemelijk maken dat de bronnen er toen wel waren, omdat er tijd is verstreken. Die stukken zijn geschreven in april en ingeleverd in juni. Bij een niet traceerbare bron wordt nu gelijk gedacht aan IA en dat vindt student verwerpelijk en een te snelle conclusie. Appellant wordt gevraagd of het de bedoeling is andermans verwijzingen te checken. Dat beaamt hij en hij erkent hier slordig in te zijn geweest, maar benoemt dat dat van een andere categorie fraude is dan waarvan hij wordt beschuldigd.
- 3.2 Verweerder geeft aan verbaasd te zijn dat de bronnen niet meer vindbaar zijn. De bronnen zijn van topjournals: deze worden niet zomaar verwijderd. Verweerder meent dat appellant de stukken niet zelf heeft geschreven, maar vermoedelijk tijdens het zoeken naar nieuwe bronnen de foutieve verwijzing van iemand anders heeft overgenomen zonder verder te controleren waar die vandaan kwam. In een ander stuk werd naar een bron verwezen en hij heeft niet de originele bron gecheckt. Dit ging om een tweetal blogs en 6 à 7 wetenschappelijke artikelen. De gesprekken hadden tot doel om te achterhalen wat er gebeurd was. Waarom er zoveel onjuiste/fake bronnen waren vermeld en de genoemde topjournals niet te vinden waren. Ook de sanctie – het ongeldig verklaren van de scriptie – is besproken, hoewel bij dit soort constateringingen deze sanctie naar zijn aard passend is, aldus verweerder.

4. Beoordeling College

- 4.1 Het College is bevoegd op grond van artikel 7:61 WHW het beroepen van appellant te behandelen.
- 4.2 Het College ziet aanleiding om eerst vast te stellen of er sprake is van fraude, bestaande uit onjuiste/fake bronvermelding. Aan de vaststelling van fraude en het vervolgens opleggen van een of meer maatregelen, moeten feiten, omstandigheden en verklaringen ten grondslag worden gelegd die deze constatering en de opgelegde maatregelen kunnen dragen. Appellant is per mail op 22 augustus 2023, 7:42 gewezen op het feit dat er fake hyperlinks in zijn referentielijst leken te zitten en gevraagd om een nieuw overzicht. Op 22 augustus 2023, 8:35 ontvangt appellant een mail dat het probleem ernstiger bleek dan eerst gedacht en dat er melding zal worden gedaan bij de examencommissie. Er wordt een rapport 'Fake referenties' opgesteld waarin grote onjuistheden worden geconstateerd, Appellant erkent dat een aantal bronnen niet juist zijn en dat bronnen zijn verdwenen c.q. foutief zijn geciteerd. Ook erkent appellant dat hij bronnen heeft overgenomen van anderen zonder deze te controleren. Op grond van de in het rapport omschreven en onweersproken feiten volgt het College verweerder in zijn conclusie dat er sprake is van fraude als bedoeld in artikel 6.1 van de Regels en Richtlijnen 2022-2023 Master of Science in Business Administration. Daarbij merkt het College nog op dat de vraag of er sprake is van fraude (plagiat) volgens vaste jurisprudentie moet worden beantwoord aan de hand van objectieve maatstaven, de intenties van de betrokken student zijn daarbij niet van belang (zie o.a. CBHO2015/247).
- 4.3 Nu sprake is van fraude dient het College te beoordelen of de opgelegde sanctie het ongeldig verklaren van de scriptie waardoor appellant een nieuwe scriptie over een nieuw onderwerp dient te schrijven, evenredig is en passend bij de geconstateerde feiten. In artikel 7.12b, eerste lid, van de WHW is aan verweerder de taak opgedragen om de kwaliteit van tentamens en examens te borgen. In deze taak ligt de bevoegdheid van verweerder besloten om de door appellant ingediende scriptie vanwege gepleegde fraude ongeldig te verklaren. Die bevoegdheid is naar haar aard gericht op het waarborgen van de integriteit van getuigschriften en de daar naar toe leidende tentamens (zie ook CBHO 2020/089).
- 4.4 Het College overweegt dat de omvang van fraude zoals vastgelegd in het rapport aanzienlijk was. Van masterstudenten die zich in de afrondende fase van hun studie bevinden mag ook worden verwacht dat zij op juiste wijze aan bronvermelding doen en dat zij, indien zij bronnen overnemen uit andere documenten, zij dan – zoals ook door appellant is erkend dat is voorgeschreven - geen bronnen overnemen zonder zelf deze bronnen te raadplegen. Door wel bronnen over te nemen c.q. niet traceerbare bronnen op te nemen zonder die te raadplegen heeft appellant het onmogelijk gemaakt een juist oordeel te vormen over zijn kennis, inzicht en vaardigheden. Onder deze omstandigheden volgt het College het betoog van verweerder dat de opgelegde sanctie passend is.
- 4.5 Dat de opgelegde sanctie mogelijk gevolgen heeft voor appellant met betrekking tot het halen van een *judicium cum laude* en daarmee voor zijn verdere carrière, dient voor rekening en risico van appellant te komen. Het College is van oordeel dat verweerder in het kader van de kwaliteitsbewaking van de examens het belang dat studenten zich houden aan de gestelde regels rondom fraude en bronvermelding, zwaar mag laten wegen.

4.6 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond moet worden verklaard.

5. Uitspraak

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld te Rotterdam op 7 december 2023 door het College van Beroep voor de Examens van de EUR onder voorzitterschap van XXXXX en XXXXX, XXXXX, XXXXX en XXXXX, leden in aanwezigheid van XXXXX, secretaris, en ondertekend door de voorzitter en de secretaris van het College.

XXXXX
voorzitter

XXXXX
secretaris

Uitspraak zaaknummer 23.173 verzonden op: 15 januari 2024

Tegen deze uitspraak kan een betrokkene binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop deze uitspraak is bekendgemaakt, beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te Den Haag, via de website van de Raad van State (<https://www.raadvanstate.nl/bestuursrechtspraak/studentenzaken>). Bent u niet in staat uw beroep binnen de termijn van zes weken na de verzenddatum van dit besluit in te dienen? U kunt binnen deze termijn een inleidend (pro forma) beroepschrift indienen waarbij u nog gelegenheid zal worden geboden de gronden (motivering) aan te vullen.

Bijlage: juridisch kader

In de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek is voor zover relevant het volgende opgenomen:

Artikel 7.12. Examencommissie

1. Elke opleiding of groep van opleidingen aan de instelling heeft een examencommissie.
2. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7.10a.

Artikel 7.12b. Taken en bevoegdheden examencommissie

1. Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 7.11 en 7.12, tweede lid, heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. Het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12c.
  - b. t/m e (...)
2. Indien een student of extraneus fraudeert, kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen.
3. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en d, en het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. De examencommissie kan onder door haar te stellen voorwaarden bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg afgelegd hoeft te zijn om vast te stellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd.

Artikel 7.61 WHW

1. Het college van beroep voor de examens is bevoegd ten aanzien van de volgende beslissingen:
  - e. beslissingen van examencommissies en examinatoren,

In de Regels en Richtlijnen 2022-2023 Master of Science in Business Administration is voor zover relevant het volgende opgenomen:

artikel 6.1 – definities en voorbeelden van fraude

1. Fraude is het handelen of nalaten van een student waardoor het geheel of gedeeltelijk onmogelijk is een juist oordeel te vormen over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van hem/haar of een andere student. Voorbeelden van fraude zijn bedrog, spieken, plagiaat, freeriding in een teamopdracht, beschikbaarheid van ongeoorloofd (studie)materiaal tijdens een toets (zoals mobiele telefoons), uitbesteding, identiteitsfraude, diefstal.
2. Bij fraude is sprake van een actief handelen of nalaten van de student – de student heeft schuld – maar het is niet nodig dat er opzet in het spel is of dat de student de intentie had om te frauderen of dat de student voordeel heeft behaald aan het frauduleus handelen.
3. Bij groepsopdrachten zijn in principe alle groepsleden verantwoordelijk voor eventuele fraude bij de uitvoering van de opdracht. Wanneer studenten verwijtbaar nalatig zijn geweest om fraude van een of meer groepsleden te voorkomen, wordt dit aangemerkt als fraude.
4. Studenten kunnen ook fraude medeplegen. Dat doet zich vooral voor bij personen die hun werk aan een ander ter beschikking stellen om te plagiëren.
5. Iedere voorbereiding tot het plegen van fraude kan ook als een vorm van fraude worden aangemerkt.

artikel 6.3 – fraudemaatregelen

1. De Examencommissie stelt de fraudemaatregel vast op basis van de stukken en de hoorzitting.
2. De Examencommissie c.q. examinerator kan een student die fraude heeft gepleegd uitsluiten van verdere deelname aan de toets tijdens hetwelk de onregelmatigheid is geconstateerd en/of anderszins passende maatregelen nemen. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag van de desbetreffende toets wordt vastgesteld. Voordat de Examencommissie een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de student in de gelegenheid ter zake te worden gehoord.
3. De anderszins passende maatregelen als bedoeld in het tweede lid kunnen onder andere bestaan uit de volgende sancties:
  - a. berisping;
  - b. ongeldigverklaring van de betreffende toets;
  - c. uitsluiting van één of meer toetsen van één of meer vakken;
  - d. uitsluiting van één of meer toetsgronden;
  - e. een combinatie van bovenstaande maatregelen voor een termijn van ten hoogste één jaar;
  - f. bij ernstige fraude kan de Examencommissie het College van Bestuur adviseren de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen.
4. De sanctie moet proportioneel zijn ten opzichte van de overtreding.